

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa J. G.
przeciwko [...] Zarządowi Dróg Wojewódzkich w [...] o zadośćuczynienie i odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 lutego 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt III APa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny w [...]) na rzecz radcy prawnego M. Ż.-D. kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym;**
- 3) nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 8 listopada 2012 r., oddalającego powództwo J. G. o zasądzenie od pozwanego [...] Zarządu Dróg

Wojewódzkich w [...] kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych oraz tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania.

Powód wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 24 § 1 i 2 k.c. i art. 23 k.c. w związku z art. 300 k.p., art. 11¹ k.p., art. 448 k.c. w związku z art. 300 k.p., art. 18^{3d} w związku z art. 11³ k.p., art. 11³ k.p., art. 17 k.p., art. 14 k.p. i art. 94 pkt 10 k.p., a także na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. i art. 382 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej jego apelację, uwzględnienie apelacji oraz uwzględnienie w całości powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku w tej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik reprezentujący powoda z urzędu w postępowaniu kasacyjnym wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, oświadczając że nie zostały one uiszczone ani w całości, ani w części.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o nieprzyjęcie jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, albowiem w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, a także dlatego, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecnictwie Sądu Najwyższego, z przesłankami rozważanymi przez ten Sąd podczas tzw. „przedsądu”, a więc na posiedzeniu, którego przedmiotem jest przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki te określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że Sąd Najwyższy nie może odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania, gdy w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Wskazany wyżej przepis wymaga przede wszystkim tego, by potrzeba wykładni występowała „w sprawie”. Potrzeba wykładni przepisów powstaje zatem w związku z istniejącym w sprawie stanem faktycznym i prawnym, a dokonanie wykładni ma służyć właściwemu rozstrzygnięciu sprawy. Tego warunku nie spełnia powołanie się przez skarżącego na potrzebę wykładni przepisów prawa. Jako wymagające wykładni skarżący wskazał przede wszystkim art. 24 § 1 i 2 k.c. i art. 23 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz art. 11¹ k.p., ale również wszystkie pozostałe przepisy prawa materialnego, których naruszenie zarzucił. Formułowane w tym zakresie przez skarżącego problemy prawne nie mają jednak związku ze stanem faktycznym sprawy. Sąd Apelacyjny nie stwierdził bowiem, ażeby dobra osobiste powoda zostały naruszone, wobec czego nie wystąpiła też kwestia wartościowania dóbr osobistych pracownika i pracodawcy wyrażona przez skarżącego pytaniem „czy dobro zakładu pracy winno być brane pod uwagę przez pracodawcę ponad dobro pojedynczego pracownika”. Biorąc pod uwagę rozważania Sądu odwoławczego, nie można też przyjąć, ażeby w niniejszej sprawie występował problem konieczności zaistnienia szkody po stronie pracownika lub wywołania u niego rozstroju zdrowia dla stwierdzenia, że pracodawca dopuścił się naruszenia jego dóbr osobistych. Nie ma bowiem żadnych przesłanek do uznania, ażeby Sąd ocenę zdarzeń przedstawionych przez powoda jako mogących być naruszeniem jego dóbr osobistych wiązał z powstaniem po jego stronie szkody, czy też rozstrojem zdrowia. Podobnie rzecz się ma z kolejnymi pytaniami skarżącego o to, „czy możliwym jest odrębne rozważenie różnych zachowań w oderwaniu od siebie, czy raczej ocena stanu faktycznego sprawy wymaga powiązania ich ze sobą i łącznej oceny w świetle obowiązujących norm prawa” oraz „czy działania pracodawcy w stosunku do pracownika, podejmowane niejako obok głównych decyzji, nie mają wpływu na możliwość naruszenia jego dóbr osobistych”, skoro Sąd badał całokształt zdarzeń pod kątem ewentualnego naruszenia praw pracowniczych powoda, naruszenia jego dóbr osobistych, nierównego traktowania i mobbingu, dokonując przy tym oceny wszystkich

zachowań pracodawcy, a zatem również tych, które w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania określone zostały jako „podejmowane niejako obok głównych decyzji”.

Nie można uznać więc, że uzasadniona w ten sposób potrzeba wykładni przepisów prawa występuje „w sprawie”, wobec czego nie ma też możliwości stwierdzenia, iż wykazana została potrzeba przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z tej przyczyny.

Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje natomiast skarżącego do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274), co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu.

Nie spełniają tego wymagania stwierdzenia sprowadzające się do zarzutów dokonania „oceny zebranego materiału dowodowego z przekroczeniem granic swobodnej oceny, bez dokładnego i wszechstronnego rozważenia dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania”. Tego rodzaju ocena sformułowana dla poparcia kasacyjnego zarzutu naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. nie może świadczyć o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona, skoro przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie może być w ogóle przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną (art. 398³ § 3 k.p.c.). Według twierdzeń skarżącego, skarga jest oczywiście uzasadniona także dlatego, że Sąd drugiej instancji naruszył art. 382 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez „nieuwzględnienie treści zeznań składanych przez powoda J. G. i świadka S. S. na okoliczność wykazania, że powód nie był jedyną osobą (wbrew twierdzeniom Sądu), z którą przełożony miał konflikt”. O istnieniu uzasadnionej drugiej podstawy kasacyjnej przesądza tymczasem nie każde naruszenie przepisów postępowania, ale jedynie takie uchybienie tym przepisom, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Skarżący nie wykazał zaś w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaki wpływ na rozstrzygnięcie sprawy

miałoby ewentualne naruszenie art. 382 k.p.c., ponieważ oczywiście w tym zakresie niewystarczające jest stwierdzenie, że „zupełne pominięcie tych okoliczności skutkowało stwierdzeniem, że powód nie doświadczał w pracy naruszania jego dóbr osobistych oraz był równo traktowany w porównaniu do innych pracowników pozwanego”.

Skarżący nie zdołał więc przekonać o potrzebie rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 102 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

[aw]